

KIRJELMÄ SÄÄNTÖMUUTOKSEN PUOLESTA

Asia: Ehdotus sääntömuutokseksi (liitteenä)

Päiväys: 10. syyskuuta 2026

1. Tausta

Tässä kirjelmässä esitetään perusteet liitteen mukaisen sääntömuutoksen hyväksymiselle. Kirjelmä on tarkoitettu luettavaksi yhdessä liitteenä olevan sääntömuutosesityksen kanssa. Sääntömuutosesityksen ovat laatineet Juristiliiton valtuuskunnassa kuluvalle kaudella istuvat oikeustieteen ylioppilaiden yhdistykset Artikla ry, Pykälä ry, Lex ry ja Juristklubben Codex rf.

Sääntömuutosesityksen tavoitteena on puuttua siihen epäkohtaan, että valtuuskunnassa istuu vain neljä Suomen seitsemästä oikeustieteellisestä ainejärjestöstä. Näemme, että toteutuessaan sääntömuutos edistäisi Juristiliiton tavoitetta tehdä liitosta vetovoimaisempi vastavalmistuneille juristeille sekä mahdollistaisi valtuuskunnassa laajemman keskustelun erityisesti oikeustieteellisen koulutuksen laadusta koskevista kysymyksistä.

2. Perustelut muutoksen puolesta

Sääntömuutosta puoltavat seuraavat argumentit:

a. Pinnalla olevat koulutuspoliittiset aiheet

Oikeustieteellinen koulutus on elänyt muutoksen aikoja tämän valtuuskuntakauden aikana. Kansallisella tasolla on puhuttanut erityisesti uusi pääsykoeuudistus ja aloituspaikkojen lisääminen. Molemmat muutokset näyttävät uhkana oikeustieteellisen koulutuksen laadulle. Aloituspaikkojen määrän kasvattaminen on myös herättänyt opiskelijoiden keskuudessa huolen yliopistojen rahoitusmallista. Rahoitusmallin ongelmallisuuteen kohdistuva kritiikki on voimistunut myös Akavan suunnalla, ja aiheen voidaan odottaa herättävän keskustelua tulevaisuudessa muidenkin tahojen keskuudessa. Myös Juristiliitossa on selvästi huomattu edellä esitetyt muutokset, sillä *“Laadukas juristikoulutus on oikeusvaltion perusta”* on nostettu yhdeksi liiton eduskuntavaalitavoitteista.

Käydessämme kamppailua laadukkaan juristikoulutuksen takaamiseksi, opiskelijoiden ääni on erityisen tärkeä. Vaikka tavoitteemme ovat suurelta osin yhtenäisiä, oikeustieteen opiskelijat eivät muodosta yhtä yhtenäistä joukkoa, jonka näkemykset ja tarpeet olisivat kaikissa tapauksissa samat. Tilanteet eri yliopistojen välillä voivat olla erilaisia ja johtaa näkemyseroihin, jolloin on tärkeää, että jokainen ainejärjestö saa äänensä kuuluviin. Sääntömuutos ei pelkästään takaa jokaisen ainejärjestön tyytyväisyyttä ja vaikutusmahdollisuuksia, vaan antaa myös valtuuskunnalle mahdollisuuden käydä laajempaa keskustelua opiskelijoita koskettavista aiheista sekä saada laajempi otanta näkemyksistä ja mielipiteistä, jotka tulevat suoraan heiltä, joita muutokset pääasiassa koskettavat.

b. Opiskelijoista sanansaattajat vetovoimaiselle liitolle

Juristiliiton strategiaan on kirjattu tavoitteeksi kasvava jäsenkunta. Strategiaan on myös kirjattu, että jäsenmäärän kasvattamiseksi on etsittävä innovatiivisia ratkaisuja. Juristiliitossa onkin useaan otteeseen tuotu esille huoli siitä, että vastavalmistuneet juristit liittyvät liittoon varsin vähäisellä prosentilla. Opiskelijan näkökulmasta Juristiliiton toiminnasta on vaikea saada otetta ja sen merkityksellisyyttä on vaikea ymmärtää. Tilannetta ei auta se, että joka vuosi kolme ainejärjestöä jää ilman edustusta valtuuskunnassa. Opiskelijalähettiläät ovat olleet askel oikeaan suuntaan, mutta heidän kykynsä kertoa kokonaisvaltaisesti Juristiliiton tavoitteista ja organisaatiosta ei vastaa valtuuskunnassa istuvien tahojen kykyä.

Sääntömuutos olisi omiaan edistämään tietoisuutta Juristiliiton toiminnasta opiskelijoiden keskuudessa ja juuri sellainen innovatiivinen toimi, jota strategia vaatii. Ainejärjestöjen edustus valtuuskunnassa ei ainoastaan tuo opiskelijoiden näkemyksiä osaksi liiton päätöksentekoa, vaan luo myös suoran yhteyden liiton ja paikallisten opiskelijayhteisöjen välille. Kun jokaisella ainejärjestöllä on mahdollisuus seurata ja osallistua liiton päätöksentekoon, tieto Juristiliiton tavoitteista, toiminnasta ja opiskelijoiden hyväksi tehdystä työstä välittyy luontevammin myös jäsenistölle. Sääntömuutos osoittaisi samalla Juristiliiton olevan tosissaan mukana puolustamassa opiskelijoiden etua. Oikein tiedotettuna muutos olisi ulospäin merkki liiton kyvystä uudistaa toimintaa ja katsoa tulevaisuuteen.

Valmistumisen jälkeisen liittymisprosentin nostamiseen ei riitä yksi tai kaksi tempausta, vaan siihen tarvitaan laaja-alaista ja pitkäjänteistä työtä. Näemme tämän sääntömuutoksen olevan elintärkeä osa sitä kokonaisilmeen uudistusta, joka tekee Juristiliitosta vastavalmistuneille juristeille houkuttelevan.

c. Ongelmallinen nykytilanne

Muutos on tarpeellinen myös nykyisen tilanteen ongelmallisuuden takia. Jokaisesta ainejärjestöstä istuu edustaja liiton opiskelijavaliokunnassa, ja jokaisessa ainejärjestössä on opiskelijalähettiläs. Valtuuskunnassa istuu kuitenkin vain neljä seitsemästä järjestöstä. Nykyinen järjestelmä on tältä osin epäjohdonmukainen: Juristiliitto tunnistaa kaikki seitsemän ainejärjestöä itsenäisiksi opiskelijoiden edustajiksi muussa opiskelijatoiminnassaan, mutta liiton ylimmässä päättävässä elimessä kolmen järjestön ääni jää kokonaan kuulumatta.

Kaikki ainejärjestöt ovat kasvaneet huomattavasti niistä ajoista, kun asiasta on viimeksi keskusteltu valtuuskunnassa, ja nykyään kaikilla seitsemällä järjestöllä on vähintään 10-vuotinen historia ja vahva identiteetti, jotka tulevat kantamaan myös tulevaisuuden oikkareille ja juristeille. Kyse ei siten enää ole uusista tai vasta asemaansa hakevista toimijoista, vaan vakiintuneista ainejärjestöistä, jotka edustavat omien yliopistojensa oikeustieteen opiskelijoita. Neljän järjestön valitseminen ei siten enää riitä kaikkien opiskelijoiden edustamiseen. Näkemyksemme mukaan kyseinen sääntöjen kohta on menneisyyden jäännös, joka ei enää vastaa oikeustieteen opiskelijakentän nykyistä rakennetta ja odottaa päivittämistä ajan tasalle.

3. Vastaus mahdollisiin vasta-argumentteihin

Muutosta vastaan on saatettu esittää tai voidaan ennakoida esitettävän seuraavia näkökohtia. Vasta-argumentit perustuvat myös osittain valtuuskunnassa toimivien henkilöiden kanssa asiasta käytyihin keskusteluihin.

Alla vastaamme niihin.

Vasta-argumentti 1:

Opiskelijat eivät maksa jäsenmaksua.

Eräänä vasta-argumenttina olemme havainneet sen, etteivät opiskelijat maksa liiton jäsenmaksua, jolloin vaikutusvallan lisääminen liiton taloudesta päättämiseen ei olisi perusteltua.

Vastaus 1:

Mielestämme tämä vasta-argumentti olisi painavampi, jos kyseessä olisi henkilöjäsenmäärän kasvattaminen. Kyseessä olevat paikat kuitenkin lisittäisiin

nimenomaan kiintiöön II, johon sisältyvät paikat ovat yhdistyksille. Kiintiössä II edustetaan yhdistystä, ei yksittäistä opiskelijaa. Valtuuskunnassa istuva ainejärjestön hallituksen puheenjohtaja on yhdistyksen virallinen edustaja, ei henkilöjäsen.

Vielä painavampi peruste tätä vasta-argumenttia vastaan on kuitenkin se, mitä kohdassa kaksi tuotiin esille: vaikka opiskelijat eivät maksa jäsenmaksuja, ovat he tulevia jäseniä ja jäsenmaksun maksajia. Esittämämme muutoksen tekeminen edellä kuvatulla tavalla olisi yksi askel uusien jäsenmaksuja maksavien jäsenten hankkimiseen ja sitouttamiseen.

Vasta-argumentti 2:

Oman äänen dilutoituminen.

Toinen selkeä esiin noussut vasta-argumentti on nykyisten äänien dilutoituminen. Ajatuksen taustalla on huoli siitä, että uusien jäsenten myötä oman äänen arvo laimenee.

Vastaus 2:

Yksittäisen valtuuskunnan jäsenen äänivalta laskisi täydessä kokoonpanossa 2,27 prosentista 2,13 prosenttiin, mikä on alle 0,15 prosenttiyksikön muutos. Tätä on erittäin vaikea pitää merkittävänä laskuna, kun muutoksen vastapainona on kolmen ainejärjestön ja parhaimmillaan joka toisen oikeustieteen opiskelijan saattaminen edustuksen piiriin.

Vasta-argumentissa myös ajatellaan, että kaikki opiskelijajärjestöt äänestävät automaattisesti yhtenä valtuuskuntaryhmänä. Opiskelijat jakavat varmasti usein samat intressit, mutta tosiasiallisesti tilanne on se, että tällä hetkellä valtuuskuntavuorossa olevat ainejärjestöt ovat ikään kuin velvoitettuja äänestämään kaikkien ainejärjestöjen puolesta, sillä valtuuskunnan ulkopuolella olevilla ainejärjestöillä ei ole mahdollisuutta vaikuttaa. Esittämämme sääntömuutoksen myötä jokainen ainejärjestö voisi äänestää itsenäisesti, eikä opiskelijoiden tarvitsisi automaattisesti liittoutua keskenään.

Olemme huomanneet, että tähän argumenttiin liittyy usein pelko opiskelijoiden vaikutusvallan kasvamisesta. Hyvänä vertailukohtana voidaan mielestämme käyttää Suomen Ekonomieja, joiden liittokokouksessa jokaisella neljällätoista opiskelijayhdistyksellä on edustus. Lisäksi Suomen Ekonomien säännöt takaavat opiskelijayhdistyksille yhteensä 20 % liittokokouksen äänistä. Tällä

hetkellä Juristiliiton valtuuskunnassa opiskelijayhdistyksillä on 9 % äänistä, ja esittämämme muutoksen myötä osuus nousisi noin 15 %:iin. Opiskelijoiden vaikutusvalta ei siis muutoksen seurauksena nousisi poikkeuksellisen korkeaksi, vaan jäisi edelleen selvästi esimerkiksi Suomen Ekonomien vastaavaa osuutta matalammaksi.

Haluamme vielä korostaa, että opiskelijoiden laaja-alainen läsnäolo liiton toiminnassa tulisi nähdä mahdollisuutena vahvistaa sekä liiton päätöksentekoa että sen näkyvyyttä opiskelijoiden keskuudessa. Opiskelijoiden aktiivinen osallistuminen toisi valtuuskunnan päätöksenteon tueksi arvokasta ja ajantasaista tietoa erityisesti koulutuksen laadun takaamiseen liittyvissä kysymyksissä. Samalla Juristiliitolla olisi mahdollisuus saada jokaiseen yliopistoon liiton toiminnan tunteva sanansaattaja, mikä oikein hyödynnettynä voisi merkittävästi vahvistaa liiton näkyvyyttä ja tunnettuutta.

Haluamme lopuksi tuoda teille esille kokemuksemme siitä, että jokainen seitsemästä ainejärjestöjen hallitusten puheenjohtajasta on äärettömän kiinnostunut juristikunnan tulevaisuudesta ja valmis kantamaan oman kortensa kekoon Juristiliiton asioiden edistämiseksi. Joka vuosi valtuuskunnan ulkopuolelle jää kolme liiton asioista kiinnostunutta ja oman järjestönsä jäsenistön edun tuntevaa hallituksen puheenjohtajaa, jotka oikein hyödynnettynä olisivat merkittävä voimavara paitsi valtuuskunnalle myös koko Juristiliitolle. Haluamme painottaa, etteivät opiskelijat ole vallankaappausta yrittävä riesa, vaan taho, joka jakaa yhteisen intressin Juristiliiton tulevaisuudesta. Toivomme Juristiliiton hallitukselta sekä valtuuskunnalta, että tätä intoa rohkaistaan eikä tukahduteta.

Kunnioittavasti

Jaakko Itkonen
Artikla ry

Jade Heikkilä
Pykälä ry

Iiro Toivonen
Lex ry

Felix Antikainen
Juristklubben Codex rf

VALTUUSKUNTA

7 § Kokoonpano Liiton valtuuskunnassa on ~~44~~ 47 jäsentä. Valtuuskunnan vaali järjestetään joka kolmas vuosi (vaalivuosi) loka-marraskuussa siten kuin näissä säännöissä ja valtuuskunnan vahvistamassa vaalijärjestyksessä määrätään.

8 § Valtuuskunnan vaali Vaalitapa Valtuuskunnan jäsenet valitaan postitse, sähköisesti verkossa taikka näiden yhdistelmänä toimitettavalla liittoäänestyksellä. Henkilöjäsenten vaalissa noudatetaan yhdistyslain 29 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettua henkilökohtaisen suhteellisen listavaalin mukaista vaalitapaa.

Kiintiöt

Valtuuskunnan jäsenistä 40 valitaan henkilöjäsenten keskuudesta (kiintiö I tutkinnon suorittaneet). Valtuuskunnan jäsenistä 4 7 on yhdistysjäsentä, ~~jotka valitaan liiton jäsenenä olevien oikeustieteen opiskelijoiden yhdistysten keskuudesta.~~ Yhdistysjäseniä ovat liiton jäsenenä olevat oikeustieteen opiskelijoiden yhdistykset (kiintiö II). Oikeustieteen opiskelijoiden yhdistykset sopivat paikkajaon keskenään.